

Medicinska sestra – životni poziv, a ne posao

Kupaju bebe, presvlače bespomoćne starce, bdiju nad bolesnicima, pružaju utjehu i pomoć... Bez njih ne mogu ni liječnici ni pacijenti, desne su ruke ravnateljima bolnica... Upoznaјte četiri medicinske sestre koje su život posvetile poslu

Piše: Dr. sc. Dubravka Štimacovac,
prof. v. ţk., prof. rehabilitator

B

ez medicinskih sestara rad zdravstvenih ustanova bio bi nezamisliv. Vrlo su raznoliki poslovi kojima se bave – od unaprednjeg zdravlja do liječenja i rehabilitacije. Njihovi su pacijenti osobe svih dobnih skupina, radna mjesta protežu se od patronaže do jedinica intenzivne skrbi. Neke sestre bave se uglavnom pružanjem sestrinske skrbi, a druge organizacijom ili nastavom. No, ono što je zajedničko svim sestrama jest sustavni pristup otkrivanju i rješavanju zdravstvenih problema iz njihova djelokruga. One prepoznaju potrebe za sestrinskom skrbi i osiguravaju važne podatke liječnicima za prepoznavanje i praćenje tijeka bolesti. Dobre komunikacijske vještine, strpljivost i osjetljivost za ljudske probleme sastavni su dio svakog sestrinskog postupka.

Brojne sestre ostavile su trag u povijesti sestrinstva, za neke znamo, a o nekim smo tek čuli, za neke se priča da su dobre, a za neke da su loše. Činjenica je sama jedna – biti medicinska sestra ili medicinski tehničar u današnje vrijeme je uistinu težak i odgovoran posao, neovisno o tome gdje rade i što rade.

Kako bismo ih bolje upoznali, razumjeli njihov posao i zašto liječnici ne mogu bez njih, donosimo četiri priče o četiri različite medicinske sestre koje otvoreno govore o sebi, svojim bolničkim iskustvima, obrazovanju te o utjecaju posla na privatni život.

**Marija
Kadović,**
mag. med. techn.,
Pomoćnica sanacijskog
upravitelja za
sestrinstvo – glavna
sestra KB Merkur

Snimio: Žarko Bošković/PRAŠELJ

SESTRE SU DANAS DEGRADIRANE

Biti glavna sestra nije lako, ali danas nije lako nikome tko upravlja nekim segmentom zdravstva

— Već u vrijeme osnovne škole znala sam se zagledati u nikad dovršenu Sveučilišnu bolnicu i komentirati „ovdje će ja raditi kada odrastem“. Biti medicinska sestra bio je i ostao profesionalni imperativ — kaže Marija Kadović. Nakon godina rada u Kliničkoj bolnici Merkur većinom s transplantiranim bolesnicima, odlučila se nastaviti profesionalni put u Jedinici za kvalitetu Kliničke bolnice „Sveti Duh“. Na pitanje što je presudilo da preuzeme odgovornu i zahtjevnu ulogu glavne sestre ističe:

— Upravo stav koji izgrade medicinske sestre u Jedinicama za kvalitetu prožet znanjem, entuzijazmom i formalnim obrazovanjem bio je odskočna daska za prihvatanje izazova — ističe sestra Kadović i dodaje:

— Da je lako — nije. Nije lako nikome tko danas upravlja bilo kojim segmentom zdravstvenog sustava. Nama sestrama još je možda i teže jer nam diplome visoke stručne spreme u zdravstvenom sustavu nisu priznate čime se degradira kompletan profesionalni sustav. Nedavno, kad sam dobila novo radno mjesto, predsjednica Irske sestrinske komore u znak podrške mi je rekla: „Želiš li biti uspješna u poslu, a ujedno i sretna sama sa sobom, pusti menadžment — treniraj liderstvo.“ Danas, kada je dosta profesionalnih izazova iza nje, a još više ispred, vidi sve više otvorenih putova za uspjeh. Na konstataciju da većina žena u današnje vrijeme teško uspijeva balansirati između poslovnog i privatnog uz osmijeh dodaje: — Možda je to zato što sam odredila svoje prioritete, kako profesionalne, tako i privatne. Vremena imam dakle za sve što mi je važno, a to je prevenstveno biti ispunjena i sretna osoba.

Snimio: Ante Magnan/PIXSELL

15 GODINA PJEŠAČKOG TERENA

Situacije u patronazi iziskuju veliko iskustvo, ogromno znanje i sigurnost

— Oduvijek sam znala da želim pomagati i biti u službi potrebitih. Kada se osvrnem unazad, mogu reći da sam cijelo vrijeme nošena ljubavlju prema čovjeku — počinje svoju priču sestra Ljubica Zrno koja je u patronazi provela petnaest godina.

— Bilo je to petnaest godina na pješačkom terenu, kolegice koje se bave radom u patronazi najbolje znaju što to znači — kaže sestra Zrno koja posljednje dvije godine radi kao pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo Doma zdravlja Zagrebačke županije.

Iz svog dugogodišnjeg iskustva jedan doživljaj posebno joj je ostao u sjećanju, a sa smijehom ga se prisjeća i danas:

— Toga dana imala sam u dnevnom rasporedu definirane posjete. Biti na terenu za svaku patronažnu sestru znači „nositi sve svoje sa sobom“. Vrlo često niste u mogućnosti dobiti drugo mišljenje, situacije iziskuju stručan, profesionalan i etičan pristup koji traži ogromno znanje, iskustvo i sigurnost. Toga dana moja patronažna torba činila mi se izuzetno teškom, ali je nisam otvarala dok nisam došla u prvi kućni posjet. Taj posjet je bio posjet novorođenčetu, uzrujani roditelji puni iščekivanja... Trenutak kad sam otvorila patronažnu torbu bio je za mene kao „udarac groma iz vedra neba“. Na vrhu torbe plastična boca puna vode. Bilo mi je neugodno misliti možda će roditelji pomisliti što se krive iza te prozirne tekućine? Kad smo se taj dan vratili s terena, kolegice su me pitale: Je li ti torba bila teška? I to kako, odgovorih, a tek koje sam neugodnosti mogla imati — kroz smijeh govori sestra Zrno.

zdravlje

strpljive, brižne i pravedne

Snimio: Žarko Bašić/PIXSELL

VESELE ME SUSRETI S "MOJOM DJECOM"

Vlastita obitelj ponekad je zakinuta za naše zajedničko vrijeme upravo zbog mog posla

Iz tridesetogodišnjeg radnog iskustva kao patronažne sestre, Mara Županić teško izdvaja nešto najvažnije, već kaže da ima puno toga što će pamtitи cijeli život.

— Upravo su me ta razna iskustva osnažila, učinila boljom osobom. Uvijek me veseli susreti s „mojom djecom“ koja su sada odrasli ljudi i koji me predstavljaju svojoj djeci: „Znaš, ovo je teta koja je mene prvi put okupala kad sam bio mali.“ I danas se sjećam kada sam počela raditi kao patronažna sestra, moje prve posjete i prvog novorođenčeta kojemu sam došla nakon izlaska iz rođilišta. Danas nisam sigurna kome je tada bilo teže meni ili Lukinim (tako se zvao) roditeljima koji su bili izbezumljeni jer je to prvo dijete. Danas je on veliki dečko i uvijek mi je draga sresti ga — kroza smijeh govori sestra Županić.

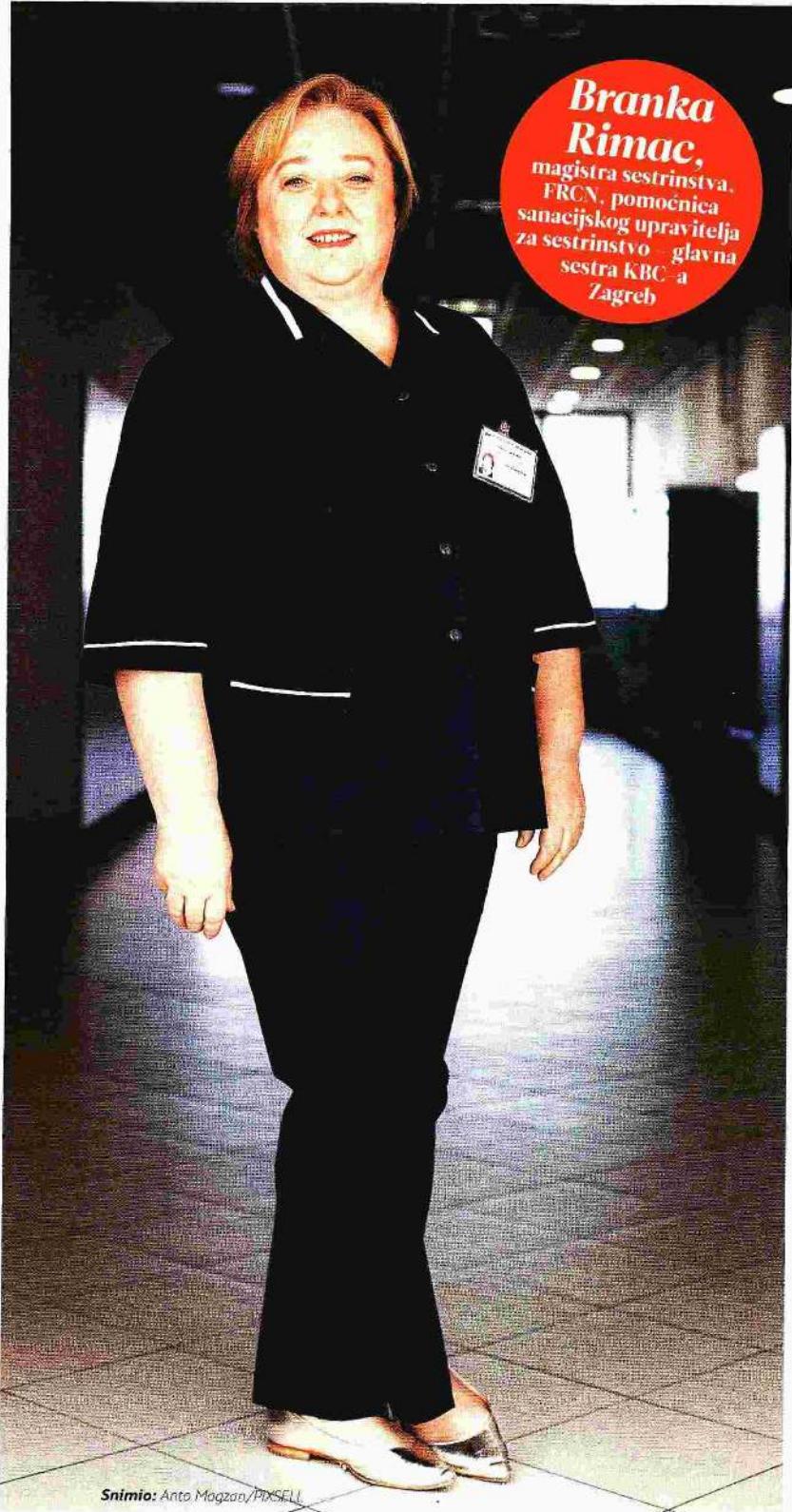
Kaže kako svoje profesionalno opredjeljenje nije planirala jer se neke stvari jednostavno ne mogu planirati.

— Nisam od onih koji kažu da su još u djetinjstvu znali da će raditi neki posao. Očito da sam nakon osnovnog obrazovanja imala taj potencijal i osobine potrebne za rad s ljudima. Te osobine su ona osnovna načela sestrinske prakse kao što su cjelovitost, poštovanje, pravednost i jednakost. Humanost i altruizam duboko su ukorijenjeni u sestrinskoj djelatnosti te se bez humanističkih i etičkih načela ne može izgraditi cjelokupan i partnerski odnos između medicinske sestre, korisnika zaštite, ali i ostalih članova u timu i kolega na poslu — objašnjava Mara Županić.

Za patronažnu djelatnost vežu je profesionalni angažman i privrženost zbog čega se u patronaži zasigurno zadržala do današnjih dana.

— Danas, kada sam manje uključena u rad kao patronažna sestra zbog veće uključenosti u obrazovanje medicinskih sestara, mogu reći da je upravo to iskustvo bilo najvažnija karika u izgradnji moje profesionalne karijere višeg predavača na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu iz područja Zdravstvene njegе — ističe sestra Županić i zaključuje:

— Uz dobru podršku obitelji čak i ono što se čini nemogućim lakše se odradi. Naravno da obitelj nekada bude zakinuta za vrijeme koje bismo mogli provesti zajedno, a ja ga provodim na poslu, ali to je život.

Snimio: Ante Magzani / PIXSELL

VIKEND ZA ZBLIŽAVANJE S PACIJENTIMA

Sestrinski posao tada dobiva drugačiju dimenziju poimana bolesnika, njegovih skrivnih vrednota...

Glavna sestra KBC-a Zagreb ponosno ističe kako je prošli mjesec postala magistralna sestra. Uz dugogodišnje iskustvo i brojna domaća i inozemna priznanja teško joj je izdvojiti najvažnije.

— U poslu me karakteriziraju „otvorena vrata“ svima. Subote i nedjelje dani su u bolnici bez opsežne dijagnostike, bez puno osoblja, bez gužve i čine pravo vrijeme za zbljižavanje s pacijentom, ali i zbljižavanje među osobljem, jer medicinske sestre su uvijek uz pacijenta i često smo tijekom posjeta imali prilike upoznati cijele obitelji. Često bi mi ti ljudi dolazili prilikom ponovnog prijema u bolnicu. Vjerujem da će i nakon ovog članka netko od mojih pacijenata javiti se i reći: „Sestra Branka, pročitao sam članak o Vama!“ — kaže B. Rimac i dodaje:

— Bolničke noći pišu romane, tužne, sjetne, pune strahova, nesanice i bola. Ma koliko se mi sestre trudile uranjiti bolove, učiniti ležaj i jastuk ugodnjim, san pacijentima ne ide uvjek na oči jer tamo negdje na trećem katu netko jauče, čuje se plač djeteta s četvrtog kata i sve to unosi nemir. Jedne noći, prije dvadeset i više godina, jednu pacijentku je zvao suprug na telefon na odjelu. U jednom trenutku pacijentici je ispalila slušalica i počela se spuštati prema podu. Nakon nekoliko minuta pomoći, dubokog disanja, otvaranja prozora, rekla mi je da se suprug rastaje od nje. Tijek moje noćne smjene možete pretpostaviti: bila sam u potpunosti posvećena toj ženi. Kako drugi dan doći na posao, a ne osjetiti bliznju te žene kao osobe koja je doživjela šok? — prisjeća se sestra Rimac. Dobra ili loše, kaže, kad pogleda unatrag, velik dio svog privatnog vremena posvetila je upravo sestrinstvu:

— Teško mi je odvajati privatno i posao, koji je ujedno i moj poziv, a isprepletan je svakodnevnim životom u različitim situacijama. U profesiji su mi se ostvarili neki sni, kao na primjer „sestre na fakultetu“ zbog čega sam izuzetno sretna.